Уславлення у творчості О. Довженка героїзму українського народу під час Великої Вітчизняної війни. 11 клас

Трагічною несподіванкою став для України напад нацистської Німеччини в 1941 році. Не шукав наш народ війни. Радів тихому життю, новим горизонтам, що відкривалися перед ним, співав мирних пісень, прославляючи спокій і злагоду:

Ой, у мене увесь рід багатий.
А у мене увесь рід багатий.
Сюди-туди — он куди, увесь рід багатий…
Та не судилося мирне життя українцям. Прийшли буремні роки Великої Вітчизняної війни, роки крові, страждань, уселюдського лиха.

Саме ці роки й відображають кращі твори Олександра Довженка: «Повість полум'яних літ», «До зброї!», «Душа народна нездоланна», «Я бачу перемогу». Та найяскравіше відтворюється героїзм нашого народу в кіноповісті «Україна в огні».

Уперше за багато років зібралася родина Запорожців уся разом: і старі батьки, Лаврін та Тетяна, і їхні діти, п'ятеро синів і дочка Олеся, щоб ушанувати материнську старість. Та недовго тривало сімейне свято. Спалахнула Україна в огні, що принесли із собою німецькі завойовники, залунали зойки болю й крики ненависті, запанувала всюди смерть. Піднявся український народ проти загарбників, щоб боронити свою волю, своє право на майбутнє.

Уособленням справжніх патріотів України виступають у творі всі Запорожці. Не жаліючи власного життя, захищають вони свою Вітчизну від зазіхань ворога. Смертю героя помирає Іван Запорожець. Він чесно виконав свій обов'язок перед совістю, «поквитався з життям, з війною, з ворогами на всю силу». Живе далі задля боротьби з загарбниками Роман, командир партизанського загону. Не дає він спокою непроханим гостям, горить земля в них під ногами, та земля, що, як уважали нападники, стане черговою рабою фашистської імперії. З не меншою гідністю поводять себе інші справжні українці, бо «не було в них ненависті до інших народів, ні заздрості». Це Кравчина, Грицько Гулак, Овчаренко Гнат, Телїга Захарко, Іван Гавриш та інші. Навіть дівчата, ніжні, тендітні, ласкаві, такі, як Христя й Олеся, подають приклад мужності та патріотизму, опираючись новим работорговельним порядкам.

Найбільш мужньою, найбільш трагічною постаттю в кіноповісті є Лаврін Запорожець.

Опинившись на підвладній німцям території після відступу наших військ, він бере на свої плечі важкий тягар відповідальності за рідне село Тополівку, приймає посаду сільського голови, стаючи начебто на службу до німців. Але, ставши головою, Лаврін не стає запроданцем. Усі свої сили покладає він на служіння Вітчизні: відсилає односельчан до партизан, боронить їх від жорстокості полковника Краузе, розпалює вогонь народної ненависті до гнобителів. І за всю свою антигітлерівську діяльність старий Запорожець ледве не поплатився життям, коли прийшли партизани, що не спішили розбиратися, де вороги, де свої, стригли всіх під один гребінець. На щастя, у даному випадку з'ясувалася правда, і справедливість одержала верх.

На жаль, серед українців було багато й таких, що не вважали захист Батьківщини своїм священним обов'язком. Ці люди кидали зброю, здавалися в полон, дезертирували, не розуміючи, що вони плюндрують свою воїнську честь, віддають рідних і близьких на поталу фашистським звірам. У цьому, зазначає Довженко, винна тоталітарна система, що виховувала нові покоління в дусі класової боротьби, а не патріотизму й національної самосвідомості, забороняла вивчення власної історії, пустила в непам'ять славу наших мужніх предків, великих воїнів. Ні з кого було брати приклад, нічим було гордитися, «наївні й короткозорі» стали люди. Тому залишається лише радіти, що не всіх зламала війна, що були серед українців справжні герої, які гідно пронесли славу української нації в майбутнє, як це робили їхні прадіди й батьки і як, сподіваюся, зробить колись наше покоління.

Кіноповість «Україна в огні» це літопис про найтяжчі, найгрізніші дні в історії України, який уславлює героїзм нашого народу в період Великої Вітчизняної війни. Відтворивши минуле, яскраво показавши фашистське панування на нашій землі та боротьбу з ним, Довженко написав твір, що виховує справжніх патріотів, викриває ті помилки, яких нам треба намагатися уникати в майбутньому.